

Rektor til eksamen. Studenteroprøret 1968-1970

Overlæge Hans Harrestrup Andersen

Mogens Fog blev rektor for Københavns Universitet den 1. december 1966 (Figur 1). Årsfesten knap to år senere blev en af *Fogs finest hours*. For næsen af kongehus og øvrige indbudte trængte en gruppe studerende frem mod talerstolen, gruppens »talsmand« *Finn Einar Madsen* og rektor vekslede ord, hvorefter *Fog* bekendtgjorde: »*Finn Einar Madsen* og jeg er blevet enige om, at han tildeles tre minutters taletid uden for programmet«. Det fik han, og derefter forlod studenterne bygningen, og årsfesten fortsatte.

Knap et år senere (den 22. oktober 1969) demonstrerede studenterne foran universitetets bygning i Kejsergade 2, fordi de mistænkte Efterretningstjenesten for at have oprettet en aflytningscentral i et kælderlokale i bygningen. Politiet kom til, *Fog* blev informeret om den tilspidsede situation og indfandt sig. Kort efter tog han til den politistation, hvor fire anholdte studenter befandt sig. *Fog* intervenerede. På spørgsmålet om, hvorfor han gjorde det, svarede han journalisten: »De er trods alt mine kyllinger«. Et svar, der hverken passede studenter eller den borgerlige presse.

Den 9. marts 1970 besatte studenterne universitetets konsistorialkontor. Næste morgen ankom *Fog* til Frue Plads. »I mit kontor sad, trængtes og lå folk på gulvet, morgenmadsrester på det lange konferencebord, hvis filt var forskåret af

brødkniven, rod i papirer og bøger. Jeg blev gal i hovedet og spurgte, hvad i alverden meningen var« [1]. *Fog* afviste at tilkalde politiet, og aktionen opløstes fredeligt samme dag. *Fog* blev efterfølgende i perioder »skygget« af studenterne. Efter flere år under jorden under besættelsen havde det forhenværende medlem af Frihedsrådet åbenbart ikke de store problemer med at ryste forfølgelsen af sig. Efter en vellykket »flugtaktion« vendte *Fog* senere tilbage til sin bil, hvori han fandt en seddel fra studenterne med påskriften: »Godt klaret, *Mons*« [1].

Mogens Fog var ikke særlig høj, men han ragede op i Danmark i fyrre år: professor i neurologi, modstandsmand, politiker, minister og rektor for Københavns Universitet. Karisma er en fortærsket betegnelse, men når man er i besiddelse af et præsentabelt udseende, charme, humor, et skarpt hoved og i øvrigt er velformuleret og umådelig flittig, går det sjældent helt galt. *Fogs* videnskabelige indsats er der næppe mange, der husker i dag. Det vi, der mødte ham på kortere og længere afstand, husker, er hans civilcourage og evner som forhandler og administrator. *Fog* havde mange strenge at spille på, en gave, der er adskillige læger tildelt. Ikke alle spiller lige rent hele tiden, men talentet står først og fremmest sin prøve, når passagerne på nodearket giver muligheder for flere fortolkninger, og når ikke alle er lige lette at udføre. Publikum er, hvad enten det gælder patienter, kollegaer, presse, familie eller ens egen samvittighed ikke nemme at stille tilfredse. *Fog* var en person, mange lyttede til. En del var uenige, navnlig i hans politiske holdninger, men mon ikke de fleste respekterede manden for hans meningers mod, som den gang i Kejsergade?

Mærkeligt er det, at mennesker, der som *Fog*, agerede på vore bedsteforældres tid, og gjorde det beundringsværdigt, stort set er glemt i vor tids besynderligt historieløse periode.

»No great man lives in vain. The history of the world is but the biography of great men« [2].

Korrespondance: Hans Harrestrup Andersen, Hornsherredvej 421 B, DK-4070 Kirke-Hyllinge. E-mail: hanshr@vestamt.dk

Litteratur

1. Fog M. Efterskrift. København: Gyldendal, 1977.
2. Carlyle T. Heroes and Hero Worship. New York: Frederick A. Stokes & Brother, 1888.

Mogens Fog.